Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

17 päivänä joulukuuta 2015*

Ennakkoratkaisupyyntö — Yhteinen maatalouspolitiikka — Maaseudun kehittämisen tukitoimenpiteet — Maatalouden ympäristötuet — Asetus (EY) N:o 1122/2009 — 23 ja 58 artikla — Asetus (EY) N:o 1698/2005 — Asetus (EY) N:o 1975/2006 — Harvinaisen kasvilajin viljelyn tuki — Maksuhakemus — Sisältö — Todistusta koskeva vaatimus — Seuraamukset todistuksen esittämättä jättämisestä

Asiassa C-330/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Gyulai közigazgatási és munkaügyi bíróság (Gyulan hallinto- ja työtuomioistuin, Unkari) on esittänyt 28.5.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 8.7.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Gergely Szemerey

vastaan

Miniszterelnökséget vezető miniszter, jolle Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerven oikeudet ovat siirtyneet,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: kolmannen jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen, joka hoitaa neljännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal ja K. Jürimäe (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: N. Wahl,

kirjaaja: hallintovirkamies V. Tourrès,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.6.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Gergely Szemerey, edustajinaan ügyvéd I. Boross ja ügyvéd M. Honoré,

— Miniszterelnökséget vezető miniszter, edustajinaan ügyvéd A. Ivanovits ja ügyvéd P. Káldy,

— Unkarin hallitus, asiamiehinään M. Fehér ja G. Koós,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään I. Chalkias, O. Tsirkinidou ja A. Vasilopoulou,

* Oikeudenkäyntikieli: unkari.

— Euroopan komissio, asiamiehinään G. von Rintelen ja A. Sipos,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.9.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä mainitussa asetuksessa säädettyjen viljelijöiden suorien tukien järjestelmien mukaisten täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä viinialalle säädetyn tukijärjestelmän mukaisten täydentävien ehtojen osalta 30.11.2009 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1122/2009 (EUVL L 316, s. 65), luettuna yhdessä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen 20.9.2005 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 (EUVL L 277, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 25.5.2009 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 473/2009 (EUVL L 144, s. 3; jäljempänä asetus N:o 1698/2005), ja asetuksen N:o 1698/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä maaseudun kehittämisen tukitoimenpiteitä koskevien tarkastusmenettelyjen ja täydentävien ehtojen täytäntöönpanon osalta 7.12.2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1975/2006 (EUVL L 368, s. 74), sellaisena kuin se on muutettuna 9.6.2009 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 484/2009 (EUVL L 145, s. 25; jäljempänä asetus N:o 1975/2006), kanssa, tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Gergely Szemerey ja Miniszterelnökséget vezető miniszter (pääministerin kanslia), jolle Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Központi Szerven (maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaava keskusvirasto, jäljempänä virasto) oikeudet ovat siirtyneet, ja joka koskee viimeksi mainitun päätöstä hylätä Szemereyn esittämä pinta-alatukea koskeva hakemus ja määrätä tälle taloudellinen seuraamus kyseisen hakemuksen esittämiselle asetettujen edellytysten noudattamatta jättämisestä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Asetus N:o 1698/2005

3 Asetuksessa N:o 1698/2005 vahvistetaan yleiset säännöt maaseudun kehittämiseen myönnettävälle yhteisön tuelle, joka rahoitetaan Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto).

4 Kyseisen asetuksen mukainen tuki maaseudun kehittämiseen pannaan täytäntöön neljän toimintalinjan avulla, ja kullakin toimintalinjalla on oma jaksonsa mainitun asetuksen IV osastossa. Niinpä 2 jakson otsikko on ”Toimintalinja 2 – Ympäristön ja maaseudun tilan parantaminen”. Kyseiseen 2 jaksoon kuuluvassa saman asetuksen 36 artiklan a alakohdan iv alakohdassa täsmennetään, että kyseisen jakson mukainen tuki koskee muun muassa toimenpiteitä, joiden tavoitteena on maatalousmaan kestävä käyttö maatalouden ympäristötukien avulla.

5 Asetuksen N:o 1698/2005 74 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltion on varmistettava kunkin maaseudun kehittämisohjelman osalta, että sellainen asiaa koskeva hallinto- ja valvontajärjestelmä on perustettu, jolla taataan selkeä tehtävien jako ja erottelu hallintoviranomaisen ja muiden elinten välillä. – –”

Asetus N:o 1975/2006

6 Asetuksessa N:o 1975/2006 vahvistetaan erityissäännöksiä asetuksella N:o 1698/2005 säädettyjä tukitoimenpiteitä koskevista tarkastuksista ja täydentävistä ehdoista.

7 Asetuksen N:o 1975/2006 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Tuki- ja maksuhakemukset”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tukihakemusten jättämistä koskevista asianmukaisista menettelyistä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän asetuksen erityissäännöksiä.

– –

3. Tuki- ja maksuhakemuksia voidaan korjata milloin tahansa niiden jättämisen jälkeen, jos toimivaltainen viranomainen havaitsee niissä ilmeisiä virheitä.”

8 Kyseisen asetuksen 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Yleiset tarkastusperiaatteet”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki yhteisön tai kansallisessa lainsäädännössä taikka maaseudun kehittämisohjelmissa vahvistetut tukikelpoisuusedellytykset voidaan tarkastaa jäsenvaltioissa määriteltävin todennettavissa olevin indikaattorein, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän asetuksen erityissäännösten soveltamista.

– –

3. Tukea ei makseta edunsaajille, joiden on osoitettu keinotekoisesti luoneen kyseisten tukien saamiseen vaaditut edellytykset saadakseen hyötyä kyseisen tukijärjestelmän tavoitteiden vastaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta erityissäännösten soveltamista.”

9 Mainitun asetuksen II osa, jonka otsikko on ”Hallinto- ja valvontasäännöt”, sisältää I osaston, jonka otsikko puolestaan on ”Maaseudun kehittämistuki tietyille toimintalinjoihin 2 ja 4 kuuluville toimenpiteille”. Asetuksen kyseiseen osastoon kuuluva II luku, jonka otsikko on ”Tarkastukset, vähennykset ja poissulkemiset”, sisältää 10 artiklan. Kyseisessä säännöksessä, jonka otsikko puolestaan on ”Yleisperiaatteet”, säädetään seuraavaa:

”1. Tukihakemukset ja myöhemmät maksuhakemukset on tarkastettava siten, että tuen myöntämisedellytysten noudattaminen voidaan varmistaa tehokkaalla tavalla.

2. Jäsenvaltioiden on vahvistettava soveltuvat menetelmät ja keinot tuen myöntämisedellytysten noudattamisen tarkastamiseksi kussakin tukitoimenpiteessä.

– –

4. Tukikelpoisuusedellytykset on tarkastettava hallinnollisin ja paikalla tehtävin tarkastuksin.

5. Täydentävien ehtojen noudattaminen on varmistettava paikalla tehtävin tarkastuksin ja tarvittaessa hallinnollisin tarkastuksin.

– –”

10 Asetuksen N:o 1975/2006 II luvun I jakson otsikko on ”Tukikelpoisuusedellytysten noudattaminen”. Kyseinen jakso sisältää muun muassa I alajakson, jonka otsikko on ”Tarkastukset” ja johon kuuluu 11 artikla, jonka otsikko on ”Hallinnolliset tarkastukset” ja jonka 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Hallinnolliset tarkastukset on tehtävä kaikille tuki- ja maksuhakemuksille, ja niiden on koskettava kaikkia seikkoja, jotka on mahdollista ja tarkoituksenmukaista tarkastaa hallinnollisin keinoin. Menettelyillä on varmistettava toteutetun tarkastustoiminnan, tarkastustulosten ja poikkeavuuksien vuoksi toteutettujen toimenpiteiden kirjaaminen.”

11 Mainitun I jakson II alajakson otsikko on ”Vähennykset ja poissulkemiset”. Se sisältää 18 artiklan, jossa säädetään otsikon ”Vähennykset ja poissulkemiset tukikelpoisuusedellytysten noudattamatta jättämisen yhteydessä” alla seuraavaa:

”1. Jos tuen myöntämiseen liittyviä, muita kuin ilmoitettua pinta-alaa tai eläinten lukumäärää koskevia sitoumuksia ei noudateta, haettua tukea on vähennettävä tai se on evättävä.

2. Jäsenvaltion on määriteltävä tuen vähennyksen määrä erityisesti todetun noudattamatta jättämisen vakavuuden, laajuuden ja keston perusteella.

Noudattamatta jättämisen vakavuus riippuu erityisesti noudattamatta jättämisen seurausten merkittävyydestä ottaen huomioon tavoitteet, joihin noudattamatta jätetyillä vaatimuksilla pyrittiin.

Noudattamatta jättämisen laajuus riippuu erityisesti noudattamatta jättämisen vaikutuksesta koko toimenpiteeseen.

Noudattamatta jättämisen jatkuvuus riippuu erityisesti sen ajanjakson pituudesta, jonka vaikutukset jatkuvat, ja mahdollisuuksista saada kyseiset vaikutukset loppumaan kohtuullisin keinoin.

3. Jos noudattamatta jättäminen johtuu tahallisista sääntöjenvastaisuuksista, tuensaaja suljetaan kyseisen toimenpiteen ulkopuolelle sekä asianomaisen että seuraavan kalenterivuoden ajaksi.”

Asetus N:o 1122/2009

12 Asetuksella N:o 1122/2009 kumottiin yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 säädettyjen täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 21.4.2004 annettu komission asetus N:o 796/2004 (EUVL L 141, s. 18). Asetusta N:o 1122/2009 sovelletaan 87 artiklansa nojalla tukihakemuksiin, jotka liittyvät 1.1.2010 lähtien alkaviin markkinointivuosiin tai palkkiokausiin.

13 Asetuksen N:o 1122/2009 johdanto-osan 19, 28 ja 29 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(19) Yhtenäishakemusjärjestelmän mukaisten arvon nostamista tai tukioikeuksien myöntämistä koskevien hakemusten jättäminen ajoissa on olennaisen tärkeää, jotta hallinnointi olisi tehokasta. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi vahvistettava hakemuksen määräaika, joka ei saisi olla myöhäisempi kuin 15 päivä toukokuuta. Menettelyiden yksinkertaistamiseksi jäsenvaltioiden olisi sallittava päättää, että hakemuksen voi jättää samaan aikaan kuin yhtenäishakemuksen. – –

– –

(28) Tukihakemusten jättämisen sekä pinta-alatukihakemusten ja muiden todistusasiakirjojen, sopimusten tai ilmoitusten muuttamisen määräaikoja olisi ehdottomasti noudatettava, jotta kansalliset viranomaiset voisivat suunnitella tukihakemusten oikeellisuuden tarkastukset ja toteuttaa ne tehokkaasti. Sen vuoksi olisi säädettävä siitä, millaisissa aikarajoissa myöhässä olevat hakemukset voidaan hyväksyä. Lisäksi olisi sovellettava vähennystä, jolla viljelijöitä kannustetaan noudattamaan määräaikoja.

(29) Viljelijöiden olisi ehdottomasti jätettävä tukioikeuksien maksamista koskevat hakemukset ajoissa, jotta jäsenvaltiot voivat vahvistaa tukioikeudet hyvissä ajoin. Hakemusten jättäminen myöhässä olisi sen vuoksi sallittava ainoastaan saman lisämääräajan puitteissa kuin muidenkin tukihakemusten myöhässä jättäminen. Lisäksi olisi sovellettava varoittavaa vähennyskerrointa, jollei myöhästyminen johdu ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisista olosuhteista.”

14 Kyseisen asetuksen 23 artiklan, jonka otsikkona on ”Hakemusten jättäminen myöhässä”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäljempänä 75 artiklassa tarkoitettuja ylivoimaista estettä ja poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta tämän asetuksen mukaisen tukihakemuksen jättäminen asianomaisen määräajan jälkeen aiheuttaa tukien, jotka viljelijälle olisi voitu maksaa, jos tukihakemus olisi jätetty ajoissa, määrien vähentämisen yhdellä prosentilla työpäivää kohti.

Ensimmäistä alakohtaa sovelletaan myös asiakirjoihin, sopimuksiin ja ilmoituksiin, jotka on jätettävä toimivaltaiselle viranomaiselle 12 ja 13 artiklan mukaisesti, jos tällaiset asiakirjat, sopimukset ja ilmoitukset liittyvät kyseessä olevan tuen tukikelpoisuusedellytyksiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäsenvaltioiden toteuttamien sellaisten erityistoimenpiteiden soveltamista, jotka liittyvät todistusasiakirjojen jättämiseen määräajassa tehokkaiden tarkastusten suunnittelun ja toteuttamisen mahdollistamiseksi. Tällöin vähennystä sovelletaan asianomaisen tuen maksettavaan määrään.

Jos hakemus myöhästyy yli 25 kalenteripäivää, sitä ei oteta käsiteltäväksi.”

15 Asetuksen N:o 1975/2006 7 artiklan, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1122/2009 liitteessä II olevan vastaavuustaulukon kanssa, mukaan viimeksi mainitun asetuksen 23 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin tilanteisiin, joihin sovelletaan asetusta N:o 1975/2006.

16 Asetuksen N:o 1122/2009 58 artiklassa, jonka otsikko on ”Vähennykset ja epäämiset tapauksissa, joissa pinta-alat on ilmoitettu liian suuriksi”, säädetään seuraavaa:

”Jos pinta-alatukijärjestelmien, lukuun ottamatta [yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (EY) N:o 1290/2005, (EY) N:o 247/2006, (EY) N:o 378/2007 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 kumoamisesta 19.1.2009 annetun neuvoston] asetuksen (EY) N:o 73/2009 [(EUVL L 30, s. 16)] IV osaston 1 luvun 2 jaksossa säädettyä tärkkelysperunan ja 5 jaksossa säädettyä siementen tukijärjestelmää, soveltamiseksi ilmoitettu pinta-ala on jonkin viljelykasviryhmän osalta suurempi kuin tämän asetuksen 57 artiklan mukaisesti määritetty pinta-ala, tuki on laskettava määritetyn pinta-alan perusteella siten, että tuesta vähennetään havaittu erotus kaksinkertaisena, jos erotus on yli kolme prosenttia tai yli kaksi hehtaaria mutta enintään 20 prosenttia määritetystä pinta-alasta.

Jos erotus on yli 20 prosenttia määritetystä pinta-alasta, kyseiselle viljelykasviryhmälle ei myönnetä pinta-alaperusteista tukea.

Jos erotus on yli 50 prosenttia, viljelijältä on evättävä tuki vielä kertaalleen siihen määrään asti, joka vastaa ilmoitetun pinta-alan ja tämän asetuksen 57 artiklan mukaisesti määritetyn pinta-alan erotusta. Tämä määrä on vähennettävä [neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005 soveltamista koskevista

yksityiskohtaisista säännöistä maksajavirastojen ja muiden elinten hyväksymisen sekä maataloustukirahaston ja maaseuturahaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta 21.6.2006 annetun komission] asetuksen (EY) N:o 885/2006 [(EUVL L 171, s. 90)] 5 b artiklan mukaisesti. Jos määrää ei voida vähentää täysimääräisesti mainitun artiklan mukaisesti havainnon tekovuotta seuraavien kolmen kalenterivuoden aikana, jäännöksen maksaminen on peruutettava."

17 Kyseisen asetuksen 75 artiklan, jonka otsikko on "Ylivoimainen este ja poikkeukselliset olosuhteet", 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos viljelijä ei ole voinut täyttää velvollisuuksiaan [asetuksen N:o 73/2009] 31 artiklassa tarkoitettujen ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi, hän säilyttää oikeutensa tukeen ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olosuhteen tapahtumishetkellä tukikelpoisen pinta-alan tai tukikelpoisten eläinten osalta. Lisäksi jos tällaisesta ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta johtuva noudattamatta jättäminen koskee täydentäviä ehtoja, vastaavaa vähennystä ei sovelleta."

Unkarin oikeus

18 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta myönnettävän maatalouden ympäristötuen hakemisen edellytyksistä 14.5.2009 annetun maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaavan ministeriön asetuksen nro 61/2009 (az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló 61/2009. (V.14.) FVM rendelet), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella nro 31/2010 (jäljempänä asetus nro 61/2009), 29 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:

"Edellä 3 §:n 1 momentin a kohdan aa)–ac) alakohdassa määriteltyjen kohdennettujen ohjelmien osalta on niin, että jos kyse on harvinaisista ja uhanalaisista kasvilajeista, joiden katsotaan olevan kulttuurihistoriallisesti tai geneettisesti merkittäviä liitteessä 12 tai vihannestuotannon osalta liitteessä 13 tarkoitetulla tavalla, tukeen oikeutetulla henkilöllä on oikeus II luvussa tarkoitettuun erityiseen tuen määrään kyseessä olevana vuonna ja kyseessä olevilta viljelylohkoilta edellyttäen, että toimivaltainen maatalousviranomainen vahvistaa, että kyseinen kasvilaji on edellä mainituissa liitteissä 12 tai 13 tarkoitettu kasvi."

19 Kyseisen asetuksen 43 §:n 6 momentissa säädetään seuraavaa:

"Jos kyse on harvinaisen kasvilajin tuotannosta, maksuhakemukseen on liitettävä harvinaisia kasvilajeja koskevien 29 §:n 3 momentin säännösten mukaisesti laadittu asiakirja."

20 Mainitun asetuksen 55 §:n 4 momentissa säädetään seuraavaa:

"Jos paikan päällä suoritetussa tarkastuksessa ilmenee, että tukeen oikeutetulla henkilöllä ei ole 29 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, häneltä evätään tuen koko määrä yhden markkinointivuoden ajaksi kyseisen lohkon osalta."

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

21 Pääasian kantaja jätti toukokuussa 2010 pinta-alatukea koskevan yhtenäishakemuksen. Kyseinen hakemus koski peltomaiden ekologisen viljelyn ohjelmassa maksettavaa tukea 52,9 hehtaarin pinta-alalle, josta 29,69 hehtaarilla oli tarkoitus viljellä harvinaista ja uhanalaista kasvilajia, jolla oli kulttuurihistoriallista ja geneettistä merkitystä.

22 Vuoden 2010 tulvat ja muut luonnontapahtumat estivät kyseisen lajin kylvöt. Tästä syystä pääasian kantaja vetosi ensin kesäkuun ja sitten heinäkuun 2010 osalta ylivoimaiseen esteeseen. Unkarin viranomaisten suosituksesta pääasian kantaja muutti tukihakemuksessaan tarkoitetun pinta-alan käyttökoodia ja ilmoitti sen kesannoiduksi maaksi.

23 Maksajavirasto hylkäsi maaliskuussa 2011 pääasian kantajan esittämän maksuhakemuksen ja määräsi tälle 2 483 953 Unkarin forintin (HUF) (noin 7 900 euroa) suuruisen taloudellisen seuraamuksen, joka jaksotettaisiin kolmelle vuodelle ja vähennettäisiin niistä pinta-alatuista, joihin hänellä olisi tavallisesti ollut oikeus kyseisinä vuosina. Kyseisellä päätöksellä mainittu maksajavirasto myös tunnusti ylivoimaisen esteen, johon Szemerey oli vedonnut.

24 Szemerey teki päätöksestä oikaisuvaatimuksen virastolle, joka hylkäsi sen 13.1.2012 tekemällään päätöksellä sillä perusteella, että pääasian kantaja ei ollut pinta-alatukea koskevan hakemuksensa jättämisen yhteydessä esittänyt Unkarin maatalousviraston antamaa harvinaista kasvilajia koskevaa todistusta (jäljempänä kyseessä oleva todistus), jota haetun tuen saaminen edellyttää.

25 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Unkarin lainsäätäjä oli muuttanut harvinaisia kasvilajeja koskevista todistuksista annettuja asetuksen nro 61/2009 säännöksiä 30.3.2010 lähtien. Muutoksen voimaantulosta lähtien tuen hakijan on jätettävä kyseinen todistus samaan aikaan kuin pinta-alatukea koskeva yhtenäishakemus eli nyt käsiteltävässä tapauksessa viimeistään 15.5.2010, kun mainittu todistus piti ennen kyseistä asetuksen muutosta esittää ainoastaan paikan päällä tehdyssä tarkastuksessa.

26 Koska Szemerey ei ollut jättänyt kyseessä olevaa todistusta samaan aikaan kuin pinta-alatukihakemustaan, virasto katsoi, ettei harvinaisen kasvilajin viljelyyn tarkoitettuja lohkoja voitu ottaa huomioon tuen määrän määrittämisessä. Virasto näet katsoi, että pääasian kantajan hakemuksessa ilmoitetun pinta-alan ero määritettyyn pinta-alaan oli yli 50 prosenttia. Niinpä virasto katsoi, että Szemereyn hakemuksessa oli tehty asetuksessa N:o 1122/2009 tarkoitettu liian suuren pinta-alan ilmoittaminen, ja päätti soveltaa sen 58 artiklan mukaisia seuraamuksia. Virasto katsoi päätöksessään lisäksi, että koska kyseinen harvinainen kasvilaji kylvettiin tavallisesti keväällä, Szemerey kykeni tukihakemuksensa jättämisen aikaan tietämään, ettei hän voinut saada kyseessä olevaa todistusta 15.5.2010 mennessä, joten hän olisi voinut jo tuolloin muuttaa hakemustaan koskemaan muita kasvilajeja, jotka eivät olleet harvinaisia.

27 Pääasian kantaja on valittanut kyseisestä viraston päätöksestä Gyulai közigazgatási és munkaügyi bíróságiin (Gyulan hallinto- ja työtuomioistuin) ja riitauttanut sen lainmukaisuuden.

28 Tässä tilanteessa Gyulai közigazgatási és munkaügyi bíróság (Gyulan hallinto- ja työtuomioistuin) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko asetuksen N:o 796/2004 johdanto-osan 20 ja 27 perustelukappaleessa sekä asetuksen N:o 1122/2009 johdanto-osan 18, 23 ja 26 perustelukappaleessa tarkoitettua joustavuutta ja muutosmahdollisuutta koskevaa periaatetta tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään, että viljeltäessä harvinaista kasvilajia tukihakemukseen on liitettävä harvinaista kasvia koskeva todistus, kun otetaan huomioon hallintokäytäntö, jonka mukaan todistuksen hakeminen oli sallittua vain ennen tukihakemuksen esittämistä 2.4.2010 ja 15.4.2010 välisenä aikana, todistuksen esittäminen oli mahdollista ainoastaan samaan aikaan yhtenäishakemuksen esittämisen kanssa sen liitteenä eikä kyseisessä lainsäädännössä sallittu todistuksen puuttumisesta johtuvan hakemuksen virheen korjaamista?

2) Vastaako tämä lainsäädäntö jäsenvaltion velvoitetta olla vaarantamatta yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteita, vai voidaanko katsoa, että unionin oikeuteen perustuvaa tukea koskevan oikeuden käyttämisestä tuli mahdotonta, liian vaikeaa tai ennalta arvaamatonta harvinaisia kasveja viljeleville viljelijöille vuonna 2010, kun lainsäädäntöä muutettiin?

3) Onko hallintokäytäntö asetuksen N:o 796/2004 johdanto-osan 57 perustelukappaleen tai asetuksen N:o 1122/2009 johdanto-osan 75 perustelukappaleen ja erityisesti suhteellisuusperiaatteen vastainen, kun sen mukaan harvinaista kasvia koskevan todistuksen puuttuessa määrätään seuraamus pinta-alojen ilmoittamisesta liian suuriksi koko hakemuksen osalta ottamatta huomioon tahallisuutta, tuottamuksellisuutta tai olosuhteita, vaikka tukihakemus täyttää muilta osin koko viljelylohkon osalta tuen myöntämisen edellytykset ja viljelijä viljelee ilmoitettua kasvia ilmoitetulla pinta-alalla?

4) Ovatko asetuksen N:o 796/2004 johdanto-osan 67 tai 71 perustelukappaleeseen taikka asetuksen N:o 1122/2009 johdanto-osan 75 perustelukappaleeseen sisältyvät vapautusperusteet sovellettavissa siinä tapauksessa, että viljelijä vetoaa niiden kanssa ristiriidassa olevaan tai epäasianmukaiseen hallintokäytäntöön poikkeuksellisena olosuhteena ja pyrkii osoittamaan, että hänen virheensä johtui kokonaan tai osittain hallintoelimen käytännöstä?

5) Voidaanko viljelijän esittämää hyväksyttyä ilmoitusta ylivoimaisesta esteestä, eli sadon (kylvön) täydellisestä menettämisestä, pitää asetuksen N:o 796/2004 johdanto-osan 67 perustelukappaleessa ja asetuksen N:o 1122/2009 johdanto-osan 93 perustelukappaleessa tarkoitettuna oikeana tietona, jonka ansiosta harvinaista kasvia koskevan todistuksen esittämättä jättämistä ei voitaisi pitää viljelijän virheenä, jolloin hän vapautuisi koko hakemusta koskevista seuraamuksista?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

29 Unkarin hallitus väittää, ettei ennakkoratkaisukysymyksiä voida ottaa tutkittavaksi siitä syystä, etteivät ne koske merkitykselliseen unionin oikeuden säännöstöön sisältyviä normatiivisia säännöksiä vaan ainoastaan asetuksen N:o 796/2004 ja asetuksen N:o 1122/2009 johdanto-osien perustelukappaleita.

30 Tässä yhteydessä on muistutettava, että kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen. Unionin tuomioistuimen tehtävänä on nimittäin tulkita kaikkia unionin oikeuden säännöksiä, joita kansalliset tuomioistuimet tarvitsevat ratkaistessaan niiden käsiteltäväksi saatettuja asioita, vaikka näitä säännöksiä ei olisi nimenomaisesti mainittu kansallisten tuomioistuinten unionin tuomioistuimelle esittämissä kysymyksissä (tuomio Fuß, C-243/09, EU:C:2010:609, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on muodollisesti rajoittanut kysymyksensä koskemaan vain asetuksen N:o 796/2004 ja asetuksen N:o 1122/2009 johdanto-osien perustelukappaleiden tulkintaa, tämä seikka ei näin ollen estä unionin tuomioistuinta esittämästä kaikkia unionin oikeuden tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka saattavat olla hyödyllisiä kansallisen tuomioistuimen arvioidessa käsiteltävänään olevaa asiaa, riippumatta siitä, onko kansallinen tuomioistuin viitannut niihin kysymyksissään. Unionin tuomioistuimen on poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen

esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita, kun otetaan huomioon riidan kohde (ks. analogisesti tuomio Fuß, C-243/09, EU:C:2010:609, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Tässä yhteydessä on todettava olevan riidatonta, että pääasian kantaja esitti pääasiassa riidanalaisen tukihakemuksen saadakseen asetuksen N:o 1698/2005, jonka täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt määritellään asetuksessa N:o 1975/2006 muun muassa tarkastusmenettelyjen ja täydentävien ehtojen osalta, 36 artiklan a alakohdan iv alakohdassa tarkoitettua maatalouden ympäristötukea. Lisäksi asetuksen N:o 1975/2006 7 artiklasta ilmenee, että tiettyjä asetuksen N:o 796/2004, joka on korvattu asetuksella N:o 1122/2009, säännöksiä, muun muassa viimeksi mainitun asetuksen 23 artiklaa, sovelletaan soveltuvin osin pääasiassa kyseessä olevan kaltaisiin tukihakemuksiin. On myös riidatonta, että asetuksen N:o 1122/2009 58 artiklan kolmatta kohtaa on sovellettu pääasian olosuhteissa.

33 Niinpä on ymmärrettävä, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tahtoo kysymyksillään olennaisilta osin selvittää, onko unionin oikeus ja erityisesti edellisessä kohdassa tarkoitetut unionin oikeuden maatalouden ympäristötukia koskevat säännökset esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännöstölle, jossa yhtäältä edellytetään yhtenä maatalouden ympäristötukea koskevan hakemuksen käsittelemisen edellytyksenä, että hakija toimittaa maksajavirastolle viimeistään tukihakemuksensa jättämisen yhteydessä kyseessä olevan todistuksen kaltaisen asiakirjan, ja toisaalta säädetään, että jos kyseessä olevaa asiakirjaa ei esitetä määräajassa, seuraamuksena hakijalle on koko hakemuksen hylkääminen sekä kolmelta seuraavalta vuodelta maksettavien tukien vähentäminen.

34 Tästä seuraa, että ennakkoratkaisukysymykset on otettava tutkittavaksi.

Ensimmäinen ja toinen kysymys

35 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään, joita on käsiteltävä yhdessä, olennaisilta osin sitä, onko asetuksen N:o 1122/2009 23 artikla, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1698/2005 ja asetuksen N:o 1975/2006 kanssa, esteenä sille, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa kansallisessa säännöstössä edellytetään, että maatalouden ympäristötuen hakija toimittaa maksajavirastolle samaan aikaan tukihakemuksensa kanssa harvinaista kasvilajia koskevan todistuksen, joka oikeuttaa hänet saamaan kyseistä tukea.

36 Aluksi on huomautettava, ettei edellisessä kohdassa tarkoitetuissa asetuksissa ole nimenomaista säännöstä, joka olisi esteenä tällaiselle kansalliselle säännöstölle.

37 Asetuksen N:o 1698/2005 74 artiklassa säädetään maaseudun kehittämisohjelmista, että jäsenvaltioiden on perustettava kutakin tällaista ohjelmaa varten niiden tehokkaan valvomisen mahdollistava järjestelmä.

38 Erityisesti on todettava, että asetuksen N:o 1975/2006 5 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki yhteisön lainsäädännössä tai kansallisessa lainsäädännössä taikka maaseudun kehittämisohjelmissa vahvistetut tukikelpoisuusedellytykset voidaan tarkastaa jäsenvaltioissa määriteltävin todennettavissa olevin indikaattorein. Kyseisen artiklan 3 kohdan mukaan tällaisilla indikaattoreilla on voitava muun muassa tarkastaa, ettei kukaan voi hyötyä tuista väärinkäyttöä merkitsevällä tavalla ja saada näin etua tukiohjelman tavoitteiden vastaisesti.

39 Tästä on todettava, että asetuksen N:o 1975/2006 10 artiklassa tarkoitetut tuki- ja maksuhakemusten tarkastusta ohjaavat yleiset periaatteet jättävät jäsenvaltioille vapauden määrittää asianmukaiset menetelmät ja keinot tuen myöntämisedellytysten noudattamisen tarkastamiseksi kussakin tukitoimenpiteessä. Kyseisen artiklan 4 kohdassa täsmennetään, että tukikelpoisuusedellytykset on tarkastettava hallinnollisin ja paikalla tehtävin tarkastuksin. Asetuksen N:o 1975/2006 11 artiklassa

säädetään hallinnollisista tarkastuksista, että ne on tehtävä kaikille tuki- ja maksuhakemuksille ja niiden on koskettava kaikkia seikkoja, jotka on mahdollista ja tarkoituksenmukaista tarkastaa hallinnollisin keinoin.

40 Nyt käsiteltävässä asiassa virasto ja Unkarin hallitus esittävät, että kyseessä olevan todistuksen esittäminen on kansallisessa oikeudessa asetettu tukihakemuksen käsiteltäväksi ottamisen edellytys – mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava –, jolla tarkastusten tehokkuuden vahvistamiseksi mahdollistetaan se, että toimivaltaiset viranomaiset voivat etukäteen tarkastaa hakijan tukikelpoisuuden tietyssä tukiohjelmassa. Tässä yhteydessä on todettava, että vaatimuksella tällaisen todistuksen esittämisestä tukihakemuksen yhteydessä voidaan varmistaa, ettei maksuja suoriteta ennen tarkastusten päättymistä, ja turvata täten asetuksen N:o 1975/2006 johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa ilmaistun unionin lainsäätäjän tarkoituksen mukaisesti tällaisten tarkastusten ehkäisevä vaikutus.

41 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännöstö, jossa edellytetään yhtenä maatalouden ympäristötukea koskevan hakemuksen käsiteltäväksi ottamisen edellytyksenä, että kyseisten tukien hakija toimittaa kyseessä olevan kaltaisen todistuksen maksajaviranomaiselle viimeistään yhdessä kyseisen hakemuksen kanssa, kuuluu jäsenvaltioille asetuksen N:o 1975/2006 5, 10 ja 11 artiklan perusteella kuuluvan harkintavallan alaan, ja sillä on sama tarkoitus kuin mainituilla säännöksillä eli tarkastusten tehokkuuden varmistaminen.

42 Jäsenvaltioiden harkintavaltansa nojalla toteuttamilla toimenpiteillä ei voida kuitenkaan heikentää asetuksen N:o 1698/2005, asetuksen N:o 1975/2006 ja asetuksen N:o 1122/2009 säännösten sekä unionin yleisten oikeusperiaatteiden, erityisesti suhteellisuusperiaatteen (ks. analogisesti tuomio Bonn Fleisch, C-1/06, EU:C:2007:396, 40 kohta) ja oikeusvarmuuden periaatteen (ks. analogisesti määräys Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit, C-24/13, EU:C:2014:40, 31 ja 32 kohta), tehokasta vaikutusta.

43 Ensimmäiseksi on mainittava, että pääasian kantaja esittää kirjallisissa huomautuksissaan, että kyseinen säännöstö on suhteeton siitä syystä, että siinä säädetään määräajasta, jonka päättymisen jälkeen tukihakemuksen puutteiden korjaaminen ei ole mahdollista, kun kyseessä olevaa todistusta ei voitu liittää hakemukseen kyseisessä määräajassa.

44 Tässä yhteydessä on mainittava, että kuten asetuksen N:o 1122/2009 johdanto-osan 19 ja 28 perustelukappaleessa mainitaan, jäsenvaltioiden on asetettava määräajat tukihakemusten ja niihin liittyvien todistusasiakirjojen jättämiselle, jotta maataloustukia koskevassa unionin oikeudessa tavoiteltu tehokkaan hallinnoinnin ja valvonnan tavoite voidaan saavuttaa.

45 Asetuksen N:o 1122/2009 23 artiklassa säädetään kuitenkin nimenomaisesti, että jäsenvaltioiden vahvistaman määräajan lisäksi kyseisten hakemusten ja niihin liittyvien todistusasiakirjojen jättämismenettelyjä varten on säädettävä 25 päivän lisäajasta mainittujen hakemusten ja asiakirjojen myöhässä jättämisen sallimiseksi, tämän kuitenkaan vaikuttamatta kyseisessä säännöksessä säädetyn seuraamuksen soveltamiseen.

46 Virasto vahvisti unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa, että pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa säännöstössä annettiin asetuksen N:o 1122/2009 23 artiklan 1 kohdan mukaisella tavalla 25 päivän lisämääräaika kyseessä olevan todistuksen myöhässä jättämistä varten, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.

47 Toiseksi on muistutettava pääasian kantajan väittämästä oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamisesta, joka seurasi kyseessä olevan todistuksen kaltaisten asiakirjojen jättämiseen sovellettavien yksityiskohtaisten sääntöjen muuttamisesta vuonna 2010, että kyseinen periaate edellyttää, että lainsäädäntö, joka aiheuttaa yksityisille epäedullisia seurauksia, on selvää ja täsmällistä, ja että sen soveltaminen on yksityisten ennakoitavissa (määräys Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit, C-24/13, EU:C:2014:40, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

48 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan yksityinen ei voi luottaa siihen, ettei lainsäädäntöä mitenkään muuteta, vaan se voi ainoastaan kyseenalaistaa tavan, jolla tällaiset muutokset toteutetaan. Oikeusvarmuuden periaate edellyttää tältä osin erityisesti sitä, että lainsäätäjä ottaa huomioon toimijoiden erityistilanteet ja säätää tarvittaessa uusien oikeussääntöjen soveltamista koskevista mukautuksista (määräys Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit, C-24/13, EU:C:2014:40, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

49 Nyt käsiteltävässä tapauksessa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava, mahdollistivatko pääasiassa kyseessä olevan uuden kansallisen säännöstön voimaantuloa koskevat yksityiskohdat kyseessä oleville toimijoille sen vaatimuksiin mukautumisen kohtuullisissa olosuhteissa ja erityisesti pääasian kantajalle kyseessä olevan todistuksen hakemisen, saamisen ja toimittamisen kyseisessä kansallisessa säännöstössä, sellaisena kuin se on muutettuna, asetetussa määräajassa.

50 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tässä yhteydessä muun muassa tarkastettava viraston väitteet siitä, ettei harvinaisia kasvilajeja koskevaan todistukseen liittyvä edellytys ollut uusi ja ettei uudessa säännöstössä säädetty ehdotonta määräaikaa todistuksen hakemiselle toimivaltaisilta viranomaisilta, ja otettava nämä seikat tarvittaessa huomioon arvioinnissaan.

51 Ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on kaiken edellä esitetyn perusteella vastattava, että asetuksen N:o 1122/2009 23 artiklaa, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1698/2005 ja asetuksen N:o 1975/2006 kanssa, on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa kansallisessa säännöstössä edellytetään, että maatalouden ympäristötuen hakija toimittaa maksajavirastolle samaan aikaan tukihakemuksensa kanssa harvinaista kasvilajia koskevan todistuksen, joka oikeuttaa hänet saamaan kyseistä tukea, jos kyseinen säännöstö on mahdollistanut kyseessä oleville toimijoille sen vaatimuksiin mukautumisen kohtuullisissa olosuhteissa, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.

Kolmas, neljäs ja viides kysymys

52 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kolmannella, neljännellä ja viidennellä kysymyksellään, jotka on tutkittava yhdessä, olennaisilta osin sitä, onko asetuksen N:o 1122/2009 58 artiklan kolmatta kohtaa tulkittava siten, että siinä säädettyä seuraamusta voidaan soveltaa maatalouden ympäristötuen hakijaan, joka ei liitä tukihakemukseensa kyseessä olevan todistuksen kaltaista asiakirjaa.

53 Aluksi on korostettava, että pääasian asianosaiset ovat eri mieltä syistä, joiden vuoksi pääasian kantaja ei jättänyt kyseessä olevaa todistusta kansallisessa säännöstössä asetetussa määräajassa. Pääasian kantajan mukaan tilanne johtui ylivoimaisesta esteestä, joka esti häntä kylvämästä kyseessä olevaa kasvilajia ja saamasta näin ollen kyseistä todistusta ajoissa. Virasto puolestaan esittää, että mainittu todistus olisi voitu saada ennen kyseisen lajin kylvämistä ja siten jättää määräajassa.

54 On kuitenkin riidatonta, että pääasian kantajan laiminlyönnistä määrättiin seuraamus asetuksen N:o 1122/2009 vähennyksiä ja epäämisiä tapauksissa, joissa pinta-alat on pinta-alatukia koskevaan järjestelmään liittyvissä tukihakemuksissa ilmoitettu liian suuriksi, koskevan 58 artiklan kolmannen kohdan perusteella. Tästä on kuitenkin todettava, ettei noudattamatta jättäminen, josta pääasian kantajaa moititaan, koske tukihakemuksessa ilmoitettuun pinta-alaan liittyvää sitoumusta vaan velvollisuutta esittää määräajassa kyseessä oleva todistus, joka osoittaa tukikelpoisuuden edellytysten täyttyvän.

55 Niinpä on todettava, ettei kyseinen noudattamatta jättäminen kuulu asetuksen N:o 1122/2009 58 artiklan alaan vaan kyseisen asetuksen 23 artiklan 1 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan alaan, koska kuten edellä 45 kohdassa on mainittu, viimeksi mainitussa säännöksessä säädetään tällaisista noudattamatta jättämisistä määrättävistä erityisistä seuraamuksista.

56 Viimeksi mainitun artiklan mukaan mainitun asetuksen 75 artiklassa tarkoitettuja ylivoimaista estettä ja poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta tällaisen asiakirjan jättämisestä sovellettavan määräajan jälkeen seuraa haettuna tukena maksettavien määrien vähentäminen yhdellä prosentilla työpäivää kohti. Kyseisessä artiklassa säädetään myös, että jos hakemus myöhästyy yli 25 kalenteripäivää, sitä ei oteta käsiteltäväksi.

57 Tästä seuraa, että pääasian kaltaisessa tilanteessa, jossa tuen hakija ei ole esittänyt kyseessä olevaa todistusta hänen tukihakemuksensa jättämiselle asetetussa määräajassa eikä tällaisen hakemuksen ja siihen liittyvien todistusasiakirjojen toimittamiselle myöhässä säädetyssä 25 päivän lisämääräajassa, asetuksen N:o 1122/2009 23 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetään ainoana seuraamuksena siitä, ettei maksuhakemusta pidä ottaa käsiteltäväksi.

58 Koska se, johtuuko noudattamatta jättäminen, josta pääasian kantajaa moititaan, ylivoimaisesta esteestä ja voisiko tämä näin ollen välttää asetuksen N:o 1122/2009 23 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetyn seuraamuksen, on tosiseikkojen arviointiin liittyvä kysymys, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava, johtuuko kyseinen noudattamatta jättäminen sellaisista epätavallisista ja ennalta arvaamattomista olosuhteista, joihin toimijan ei ole ollut mahdollista vaikuttaa ja joiden seurauksia ei olisi voitu välttää, vaikka toimija olisi noudattanut asianmukaista huolellisuutta (ks. vastaavasti tuomio Parras Medina, C-208/01, EU:C:2002:593, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

59 Kolmanteen, neljänteen ja viidenteen kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että asetuksen N:o 1122/2009 58 artiklan kolmatta kohtaa on tulkittava siten, ettei siinä säädettyä seuraamusta voida soveltaa maatalouden ympäristötuen hakijaan, joka ei liitä tukihakemukseensa kyseessä olevan todistuksen kaltaista asiakirjaa. Kyseisen asetuksen 23 artiklan 1 kohdan kolmatta alakohtaa on tulkittava siten, että tällaisesta laiminlyönnistä seuraa lähtökohtaisesti maatalouden ympäristötukea koskevan maksuhakemuksen jättäminen käsittelemättä.

Oikeudenkäyntikulut

60 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä mainitussa asetuksessa säädettyjen viljelijöiden suorien tukien järjestelmien mukaisten täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä viinialalle säädetyn tukijärjestelmän mukaisten täydentävien ehtojen osalta 30.11.2009 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1122/2009, luettuna yhdessä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen 20.9.2005 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005, sellaisena kuin se on muutettuna 25.5.2009 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 473/2009, ja asetuksen N:o 1698/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä maaseudun kehittämisen tukitoimenpiteitä koskevien tarkastusmenettelyjen ja täydentävien ehtojen täytäntöönpanon osalta 7.12.2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1975/2006, sellaisena kuin se on muutettuna 9.6.2009 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 484/2009, kanssa, on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa kansallisessa säännöstössä**

edellytetään, että maatalouden ympäristötuen hakija toimittaa maksajavirastolle samaan aikaan tukihakemuksensa kanssa harvinaista kasvilajia koskevan todistuksen, joka oikeuttaa hänet saamaan kyseistä tukea, jos kyseinen säännöstö on mahdollistanut kyseessä oleville toimijoille sen vaatimuksiin mukautumisen kohtuullisissa olosuhteissa, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.

2) **Asetuksen N:o 1122/2009 58 artiklan kolmatta kohtaa on tulkittava siten, ettei siinä säädettyä seuraamusta voida soveltaa maatalouden ympäristötuen hakijaan, joka ei liitä tukihakemukseensa pääasiassa kyseessä olevan todistuksen kaltaista asiakirjaa, joka oikeuttaa hänet saamaan kyseistä tukea. Kyseisen asetuksen 23 artiklan 1 kohdan kolmatta alakohtaa on tulkittava siten, että tällaisesta laiminlyönnistä seuraa lähtökohtaisesti maatalouden ympäristötukea koskevan maksuhakemuksen jättäminen käsittelemättä.**

Allekirjoitukset